

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1980/68

Karar Sayısı:1981/3

Karar Günü:15/1/1981

Resmi Gazete tarih/sayı:25.4.1981/17321

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Ayancık Sulh Ceza Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU: Türk Ceza Yasasının 536. maddesini değiştiren 12/6/1979 günlü, 2248 sayılı Yasanın 22. maddesinin Anayasa'nın 2., 8., 10., 11., 12., 14. ve 20. maddelerine aykırı olduğu öne sürülerek iptaline karar verilmesi isteminden ibarettir.

I - OLAY:

Sanık hakkında, Ayancık ilçe merkezinde bir evin duvarına siyasal amaçlarla (KOMANDO DEFOL) sözcüklerini yazmış olması nedeniyle, Türk Ceza Yasasının değişik 536. maddesi uyarınca kamu davası açılmıştır.

Yargılama sırasında sanık, sözü geçen 536. maddenin ve özellikle altıncı fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğunu, Mahkemeye verdiği bir dilekçe ile öne sürmüştü, bu itirazını duruşmada sözlü olarak da yinelemiştir. Davaya bakmakta olan Mahkeme bu savı ciddi bularak, sözü edilen maddeyi değiştiren 2248 sayılı Yasanın 22. maddesinin, Anayasa'nın 2., 8., 10., 11., 12., 14. ve 20. maddelerine aykırılığı nedeniyle iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir.

III - METİNLER:

1 - Türk Ceza Yasasının 536. maddesini değiştiren 12/6/ 1979 günlü, 2248 sayılı Yasanın iptali istenen 22. maddesi şöyledir :

" MADDE 22 - 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 536. maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir.

Madde 536 - Her kim, belediyeler, köy ihtiyar kurulları veya yasalarla yetkili kılınmış diğer makamlarca önceden ayrılmış ya da oturan yerler dışında o yerin en büyük mülkiye amirine yapılacak bir başvuru üzerine ayrılan yerlere, izin almaksızın veya verilen izne aykırı biçimde, basılı olan veya olmayan, elle yapılmış veya yazılmış her türlü resim, yazı ve işaretler veya bunları içeren kâğıt, pano, pankart, bant ya da benzerlerini asar veya yapıştırırsa veya izne dayalı olsa bile bu yerleri boyar veya bu yerlere yazı yazar, resim ya da işaret yaparsa, eylem başka bir suç oluştursa bile ayrıca altı aydan bir yıla kadar hafif hapis ve bin liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezasına çarptırılır.

Bu eylemler yukarıdaki fıkra dışında kalan yerlerde veya kamuya ayrılmış veya kamuya açık veya herkes tarafından görülebilecek yerlerde veya her türlü taşıt araçları veya kamu hizmetlerine ait iletişim araçları veya kamu hizmetine ayrılmış veya özel kişi ve kuruluşlara ait işaret veya levhalar üzerinde işlenirse, eylem başka bir suç oluştursa bile ayrıca bir yıldan iki yıla kadar hafif hapis ve ikibin liradan az olmamak üzere hafif para cezasına çarptırılır.

Yukarıdaki fıkralarda gösterilen eylemlerin derneklerin veya benzeri kuruluşların mensupları tarafından veya onların iştirakiyle yapıldığı sabit olduğu takdirde suçu işleyen veya

Esas Sayısı:1980/68
Karar Sayısı:1981/3

suça bu suretle katılan dernek ve kuruluş mensuplarına sözü edilen fıkralardaki cezalar iki katı olarak hükmedilir. Şu kadar ki hafif hapis cezası iki yılı aşamaz.

Yukarıdaki fıkralardaki eylemleri küçüklere veya ceza ehliyeti olmayan kişilere işletenlere yukarıdaki fıkralar uyarınca verilecek cezalar yarısı kadar artırılır.

Yukarıdaki fıkralardaki eylemler, siyasal veya ideolojik olmayan amaçlarla işlenir ve içeriği bakımından bir suçu oluşturmazsa yukarıdaki fıkralarda yazılı cezalar onda birine kadar indirilebilir.

Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralardaki suçlardan dolayı hükmolunacak cezalar ertelenemez ve bunların yerine 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkındaki Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen ceza ve tedbirler uygulanamaz.

Bu maddede suç sayılan eylemlerin işlenmesinden dolayı sebebiyet verilen zararların tazminine ayrıca hükmolunur.

Görenek ve geleneklere göre asılacak kâğıt, pano, pankart, bant ya da benzerleri bu madde hükümleri dışındadır.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanun hükümleri saklıdır."

2 - 13/7/1965 günlü, 647 sayılı Cezaların infazı Hakkında Kanunun ilgili 4. ve 6. maddeleri de şöyledir:

" Madde 4 - Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar, suçlunun kişiliğine, sair hallerine ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre mahkemece;

1. Kabahatlerde beher gün karşılığı 50 ilâ 100 lira hafif, cürümlerde 100 ilâ 200 lira hesabıyla ağır para cezasına,

2. Aynen iade veya tazmine,

3. Altı ayı geçmemek üzere bir eğitim veya ıslâh kurumuna devam etmeye,

4. Bir yılı geçmemek kaydıyla muayyen bir yere gitmekten, bazı faaliyetleri veya meslek ve sanatı icradan men'e,

5. Her nevi ehliyet ve ruhsatnamenin bir aydan bir yıla kadar muvakkaten geri alınmasına,
Çevrilebilir.

Suç tarihinden önce, para cezasına veya tedbire çevrilmiş olsa dahi, hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilmemiş olanlar hakkında, hükmolunan otuz güne kadar (otuz gün dahil) hürriyeti bağlayıcı cezalarla, suç tarihinde 18 yaşını ikmal etmemiş olanların mahkûm edildikleri kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yukarıki bentlerde yazılı ceza veya tedbirlerden birine çevrilir.

Taksirli suçlardan dolayı hükmolunan hürriyeti bağlayıcı ceza uzun süreli de olsa fail hakkında bu maddenin ilk fıkrasının (1) numaralı bendi hükmü uygulanabilir.

Uygulamada asıl ceza, bu madde hükümlerine göre para cezasına veya tedbire çevrilen hürriyeti bağlayıcı cezadır.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaları, birinci fıkranın 2, 3, 4 ve 5 numaralı bentlerinde yazılı tedbirlerden birine çevrilmiş olanlardan tedbir hükümlerini Cumhuriyet Savcılığınca yapılan tebligata rağmen 30 gün içerisinde yerine getirmeyenler veya hüküm gereklerine aykırı hareket edenlerin tedbire çevrilmiş olan kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalarının, tedbir hükümlerine muhalefetlerinin derecesine göre kısmen veya tamamen infazına veya infaz olunmamasına hükmü veren mahkemece karar verilir.

Tedbire ilişkin hükümlere muhalefet, haklarında ikinci fıkra hükmü uygulanmış olanlar tarafından vukubuldukta; tedbir, hükmü veren mahkemece birinci fıkrada yazılı esaslar dairesinde para cezasına çevrilir.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilen para cezasını, hükümde taksit öngörülmuş ise taksit süreleri, aksi halde 5 inci maddenin 8 inci fıkrasında yazılı süreler içerisinde ödemeyenlerin işbu cezaları mahkemece, hükümde bir günlük hürriyeti bağlayıcı ceza ne miktar para cezasına karşılık tutulmuş ise aynı miktar üzerinden hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilir.

Tedbir hükümlerinin yerine getirilmesi hükümlünün ihtiyarında olmayan sebepler yüzünden imkânsız hale gelmişse hükmü veren mahkemece bu tedbir yerine başka bir tedbire hükmolunur.

Bu madde hükümleri, sırf askerî suçlar ile askerî disiplin suçları ve birinci fıkranın 3 ve 4 numaralı bendi hükümleri de subaylar, askerî memurlar ve astsubaylar hakkında uygulanmaz .
"

" Madde 6 - Adliye mahkemelerinde para cezasından başka bir ceza ile mahkûm olmayan kimse, işlediği bir suçtan dolayı ağır veya hafif para veya 6 aya kadar ağır hapis veya bir yıla kadar hapis veya hafif hapis cezalarından biri ile mahkûm olur ve geçmişteki haliyle ahlâki temayüllerine göre cezasının ertelenmesi, ileride cürüm işlemekten çekinmesine sebep olacağı hakkında mahkemece kanaat edinilirse, bu cezanın ertelenmesine hükmolunabilir. Bu halde erteleme sebebi hükümde yazılır.

Fiilin işlendiği zamanda 15 yaşını bitirmemiş küçüklerin mahkûm oldukları ağır hapis cezası iki seneden, hapis ve hafif hapis cezası üç seneden; 15 yaşını doldurmuş olup da 18 yaşını ikmal etmemiş olanlar ile 70 yaşına varmış ihtiyarların mahkûm oldukları ağır hapis cezası bir seneden, hapis veya hafif hapis cezası iki seneden fazla olmadığı hallerde de yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanabilir.

Bazı suçlara ilişkin cezalar ile askeri suçlar ve disiplin suçlarına ilişkin cezaların ertelenemeyeceğine dair özel kanun hükümleri saklıdır."

3 - Dayanılan Anayasa kuralları:

" Madde 2. - Türkiye Cumhuriyeti, insan haklarına ve Başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, millî, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir."

" Madde 8. - Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.

Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır."

" Madde 10. - Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir.

Devlet, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert huzuru, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlıyan siyasî, iktisadî ve sosyal bütün engelleri kaldırır; insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar."

" Madde 11. - Temel hak ve hürriyetler, Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün, Cumhuriyetin, millî güvenliğinin, kamu düzeninin, kamu yararının, genel ahlâkın ve genel sağlığın korunması amacı ile veya Anayasa'nın diğer maddelerinde gösterilen özel sebeplerle, Anayasa'nın sözüne ve ruhuna uygun olarak, ancak kanunla sınırlanabilir.

Kanun, temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunamaz.

Bu Anayasa'da yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirisi, insan hak ve hürriyetlerini veya Türk Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü veya dil, ırk, sınıf, din ve mezhep ayırımına dayanarak, nitelikleri Anayasa'da belirtilen Cumhuriyeti ortadan kaldırmak kasdı ile kullanılamaz.

Bu hükümlere aykırı eylem ve davranışların cezası kanunda gösterilir."

" Madde 12. - Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz."

" Madde 14. - Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını geliştirme haklarına ve kişi hürriyetine sahiptir.

Kişi dokunulmazlığı ve hürriyeti, kanunun açıkça gösterdiği hallerde, usûlüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça kayıtlanamaz.

Kimseye eziyet ve işkence yapılamaz.

İnsan haysiyetiyle bağdaşmayan ceza konulamaz."

" Madde 20. - Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir; düşünce ve kanaatlarını söz, yazı, resim ile veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir ve yayabilir.

Kimse, düşünce ve kanaatlarını açıklamaya zorlanamaz."

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca Şevket Müftügil, Ahmet H. Boyacıoğlu, Rüştü Aral, Ahmet Salih Çebi, Muammer Yazar, Âdil Esmer, Nihat O. Akçakayalıoğlu, Nahit Saçlıoğlu, Hüseyin Karamüstantikoğlu, Kenan Terzioğlu, Orhan Onar, Necdet Darıcıoğlu, İhsan N. Tanyıldız, Bülent Olçay ve Yekta Güngör Özden'in katılmalarıyla 6/11/1980 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında sınırlama konusu üzerinde durulmuştur:

İtirazcı Mahkeme başvurusunda, sonuç istek olarak; " TCY 536. maddesini değiştiren 2248 sayılı Yasanın 22. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı nedeni ile iptaline karar verilmesi dileği" ni açıklamaktadır.

Ancak, 12/6/1979 günlü, 2248 sayılı Yasanın sözü geçen 22. maddesi ele alındığında, maddenin, " 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir." tümcesi altında, 536. maddenin yeni metnini içeren bir çerçeveden ibaret olduğu görülmektedir.

Öte yandan, gerekçeli başvuru kararında, çerçeve 22. maddenin yukarıda yazılı tümcesine yer verilmeden 536. maddenin metni bir bütün olarak alınmış ve daha sonra kararın bir yerinde, " iptali istenen yasa maddesi" denilerek başvurudaki ereğin doğrudan 536. madde olduğu belli edilmiştir.

Şu kadar ki, Anayasanın değişik 151. ve 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 27. maddelerine göre, mahkemeler, ancak bakmakta oldukları davada uygulanacak yasa kurallarının Anayasa'ya aykırı olduğu itirazında bulunabilirler. İtirazcı Mahkemenin bakmakta olduğu davada itiraz konusu yapılan Türk Ceza Yasasının değişik 536. maddesi tümüyle uygulama alanına girmeyip, belirli fıkraları uygulanacaktır.

Gerçekten, Ceza Yargulamaları Yöntemi Yasanın 257/1. maddesine göre, " hükmün mevzuu, duruşmanın neticesine göre iddianamede gösterilen fiilden ibarettir."

İddianamede eylem; " ...müştekiye ait ev duvarına siyasî amaçla slogan yazmak" biçiminde nitelendirilmiştir. Görüldüğü üzere, eylem, Türk Ceza Yasasının sözü geçen maddesinin birinci fıkrasında yazılı nesnel suç öğelerini taşımaktadır.

Bundan başka, eylemin, birinci fıkra da belirlenen ilân yerleri dışında ve ayrıca herkes tarafından görülebilecek bir yerde işlenmiş olduğu anlaşıldığından, anılagelen maddenin ikinci fıkrası da davada uygulanacak kural olmaktadır. Belirtilen bu iki fıkra ya bağlı olarak maddenin altıncı fıkrası da, fıkra da geçen " birinci, ikinci..." sözcükleri ile sınırlı olarak uygulama alanına girmektedir.

Yukarıda açıklananların sonucu olarak, " dosyada eksiklik bulunmadığından esasın incelenmesine, bu incelemenin 2248 sayılı Yasanın 22. maddesiyle, Türk Ceza Yasasının değişik 536. maddesinin birinci ve ikinci fıkraları hükümleri ve altıncı fıkranın " Birinci ve ikinci" sözcükleriyle sınırlı olarak yapılmasına Nihat O. Akçakayalıoğlu sınırlamaya yer olmadığı, Kenan Terzioğlu, Necdet Darıcıoğlu, İhsan N. Tanyıldız, Bülent Olçay ve Yekta Güngör Özden'in " altıncı fıkradaki sınırlamanın yalnız (ikinci) sözcüğü ile yapılması gerektiği" yolundaki karşıoylarıyla ve oyçokluğuyla" karar verilmiştir.

V - ESASIN İNCELENMESİ :

İşin esasına ilişkin rapor, Mahkemenin gerekçeli kararı ve ekleri, itiraz konusu yasa kuralları ile Anayasa'ya aykırılık savına dayanak tutulan Anayasa kuralları, bunlarla ilgili yasama belgeleri ve öteki metinler okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A - Türk Ceza Yasasının değişik 536. maddesinin birinci fıkrasının Anayasa'ya aykırılığı sorunu:

İtiraz konusu birinci fıkra iki yönlü bir düzenlemeyi içermektedir. Bu düzenlemede, önce, hangi eylemlerin suç sayıldığı, maddenin tümünde gözönünde tutulacak temel öge olarak belirlenmekte, sonra da belirtilen suçun yetkili mercilerce ayrılmış olan ilân yerlerinde işlenmesi halinde uygulanacak ceza yaptırımını konulmaktadır.

İtirazcı Mahkeme, belirtilen düzenleme ile, Anayasa'nın 20. maddesinde öngörülen düşünce ve kanaatlerin açıklanması ve yayılması özgürlüğünün yine Anayasa'nın 11. maddesi uyarınca sınırlanmak istendiğini, fakat bu sınırlamanın adil olmayan ceza yaptırımlarına bağlanmasıyla sözü geçen özgürlüğün özünden zedelendiğini öne sürmektedir. Öngörülen cezaların adil olmadığını kanıtlamak üzere, Türk Ceza Yasasında yer alan kimi cürümlere ilişkin cezalar gösterilmektedir.

Türk Ceza Yasası ile öteki kimi yasalarda değişiklik yapılmasına ilişkin tasarının genel gerekçesinde, " ...yolları, caddeleri kaplayan ve kirleten resim, işaret, yazı ve sloganlara karşı etkin bir müeyyide getirilmesi" nin zorunlu görüldüğü belirtilmiş ve Yasa Koyucunun takdiri de, itiraz konusu birinci fıkrada, " altı aydan bir yıla kadar hafif hapis ve bin liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezası" olarak belirlemiştir.

En hafifinden dahi olsa, cezanın uygulandığı yerde özgürlüklerin büyük ölçüde kısıntıya uğrayacağı kuşkusuzdur. Çünkü, özgürlükler gibi Anayasa'dan kaynaklanmakta olan cezanın doğasında zorla kabul ettirmek özelliği yer alır. Bu bakımdan, yasalarca öngörülen " hürriyeti bağlayıcı cezalar" ın süreleri, para cezalarının da tutarları, özgürlüklerin özüne yaptıkları etkiler konusunda ölçüt olamaz.

Anayasa Mahkemesinin kararlarında yeri geldikçe belirtildiği üzere, (örneğin, 8/4/1963 günlü, E. 1963/16, K. 1963/83 sayılı Karar, Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, Sayı I/II. Bası, Sa. 219; 13/4/1976 günlü, E. 1976/3 - K. 1976/23 sayılı Karar, Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, Sayı: 13, Sa. 167) " bir hak ve hürriyetin gayesine uygun şekilde kullanılmasını son derece zorlaştıran veya onu kullanılmaz duruma düşüren kayıtlara tabi tutulması halindedir ki o hak ve hürriyetin özüne dokunulmuş olması söz konusu edilebilir" .

Bu açıdan bakılınca, Türk Ceza Yasasının değişik 536. maddesinin itiraz konusu birinci fıkrasında yazılı eylemlerin suç sayılması ve etkili bir ceza yaptırımlarına bağlanması sonunda, bundan böyle, düşünce ve kanaatlerin açıklanması ve yayılması olanağı kalmadığı ya da son derece zorlaştığı söylenemez.

Gerçekten, sözü edilen özgürlüğü etkin ve yaygın biçimde kullanma olanağı veren hür basın ve önceden izin almaksızın gazete, dergi, kitap ve broşür yayımlamak hakları, Anayasa'nın 22., 23. ve 24. maddelerinde en geniş anlamda düzenlenmiş bulunan güvencelerini korumaktadır. Düşünce ve kanaatleri açıklama ve yayma özgürlüğünün en etkin yolları böylesine açık ve tam bir güvence altında bulunurken, kimi kullanma biçiminin de, duvarların ve caddelerin kirlenmesine ve giderek şiddet olaylarına neden olması bakımından sınırlandırılmasının ve caydırıcı etkinlikteki ceza yaptırımlarına bağlanmasının, anılan özgürlüğün özünü zedeler nitelikte görülmesi veya gösterilmeye çalışılması isabetli sayılamaz.

Kaldı ki, salt hukuk açısından, kişinin, kendi düşünce ve kanaatlerini kamuya ait yollara, üçüncü kişilere ait yapılara yazmak ya da bunları içeren kâğıt, pano ve benzerlerini asmak biçiminde bir hakka esasen sahip bulunmadığı gözden uzak tutulmamalıdır. Kişilerin, düşünce ve kanaat özgürlüklerini hukuksal ve yasal yollardan açıklamaları gerekir. Anayasa'nın 11. maddesi, hakların kötüye kullanılmasına izin vermediği gibi, buna aykırı davranışlara ilişkin ceza yaptırımlarının yasada gösterileceğini belirtmektedir.

Özetlenirse, itiraz konusu birinci fıkra kuralının, Anayasa' nın 20. maddesi yoluyla 11. maddesine ve bu sonuç itibariyle, kanunların Anayasa'ya aykırı olamayacağı buyruğunu kurala bağlayan 8. maddesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

İtirazcı Mahkeme, başvurusunda bir gerekçe göstermeden, Anayasa'nın ayrıca 2., 10., 12. ve 14. maddelerine de dayanmıştır.

Suç sayılan bir eylem karşılığında konulacak ceza yaptırımlarının ağırlığını, o suçun toplumda yarattığı tasa, huzursuzluk ve öteki olumsuz sonuçlarını gözeterek saptamak Yasama erkinin yetkilerindedir. Bu alanda konulacak kuralların, toplumların yapılarındaki değişikliğe göre farklı nitelik taşımaları doğal olduğu gibi, değişen koşulların gereksindirdiği yeni kuralların getirilmesi, suç sınırlarının genişletilmesi ve yerine göre cezaların artırılması da Anayasa'nın

Esas Sayısı:1980/68
Karar Sayısı:1981/3

öngördüğü ilke ve kurallara uyulması koşuluyla, doğaldır. Anayasa Mahkemesi'nin görüşü, belirtilen bu çizgiler üzerinde oluşagelmıştır (örneğin, 24/3/1977 günlü, E. 1977/3 - K. 1977/19 sayılı Karar, Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi Sayı: 15, Sa. 250).

Bundan başka, itiraz konusu birinci fıkranın içerdiği ceza yaptırımının insan haysiyeti ile bağdaşmayan bir yanı da yoktur.

Yukarıda açıklananlar, Türk Ceza Yasasının değişik 536. maddesinin itiraz konusu birinci fıkrası kuralının, Anayasa'nın 2., 10., 12. ve 14. maddelerine de aykırı olmadığını göstermektedir.

B - Türk Ceza Yasasının değişik 536. maddesinin ikinci fıkrasının Anayasa'ya aykırılığı sorunu :

Anılan fıkra, maddenin birinci fıkrasında yazılı eylemlerin, yine o fıkra dışında kalan yerlerde veya kamuya ayrılmış veya kamuya açık veya herkes tarafından görülebilecek yerlerde veya her türlü taşıt araçları veya kamu hizmetlerine ait iletişim araçları veya kamu hizmetine ayrılmış veya özel kişi ve kuruluşlara ait işaret veya levhalar üzerinde işlenmesi halinde bir yıldan iki yıla kadar hafif hapis ve ikibin liradan az olmamak üzere hafif para cezasını öngörmektedir.

İtirazcı Mahkeme, başvurusunda, itiraz konusu ikinci fıkra yönünden ayrı bir gerekçe göstermiş olmadığından, birinci fıkraya ilişkin yukarıdaki görüşler burada da geçerlidir.

C - Türk Ceza Yasasının değişik 536. maddesinin altıncı fıkrasının, fıkroda geçen " Birinci ve ikinci" sözcükleri açısından Anayasa'ya aykırılığı sorunu :

Anayasa Mahkemesi'nin daha önce aynı nitelikteki başka bir itiraz nedeniyle verdiği 29/4/1980 günlü, Esas: 1979/37, Karar: 1980/26 sayılı Kararında (Resmî Gazete Gün: 23/8/1980, Sayı: 17084) belirtildiği gibi, itiraz konusu altıncı fıkra kuralının, maddenin birinci ve ikinci fıkraları açısından Anayasa'ya aykırı bir yönü yoktur. O kararda ayrıntılı biçimde gösterilen gerekçeler, bu davada da geçerli olduğundan, bunların burada yinelenmesine gerek görülmemiştir.

VI - SONUÇ :

6/11/1980 günlü, ilk inceleme kararı uyarınca sınırlandırılarak ele alınan, 2248 sayılı Yasanın 22. maddesiyle değiştirilen Türk Ceza Yasasının 536. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında ve altıncı fıkradaki " Birinci ve ikinci" sözcüğü ile açıklanan hükümde Anayasa'ya aykırılık bulunmadığına ve itirazın reddine,

15/1/1981 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Şevket Müftügil

Başkanvekili
Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye
Ahmet Salih Çebi

Üye

Üye

Üye

Muammer Yazar

Ahmet Zeynelođlu

Hakkı Müderrisođlu

ye

ye

ye

Nihat O. Akçakayalıoğlu

Nahit Saçlıoğlu

Hüseyin Karamstantikođlu

ye

ye

ye

Kenan Terzioğlu

Orhan Onar

Necdet Darıcıoğlu

ye

ye

ye

İhsan N. Tanyıldıız

Yılmaz Efendiođlu

Yekta Güngör zden

KARŐIOY YAZISI

Aynı doğrultudaki sınırlama kararlarıyla ilgili karşı oy yazılarında da belirtildiği gibi, işin esasına ilişkin incelemenin Türk Ceza Yasasının 12/6/1979 günlü, 2248 sayılı Yasayla değişik 536. maddesinin altıncı fıkrası yönünden sınırlandırılmasında, bu fıkranın kapsam ve niteliği üzerinde durulması gerekmektedir.

Türk Ceza Yasasının 536. maddesinin altıncı fıkrası hükmünün aynı maddenin birinci, ikinci, cnc ve dördüncü fıkralarına göre ceza tayin edildikten sonra uygulama alanına girdiğinde kuŐku yoktur. Böyle olunca, sınırlama yapılırken, altıncı fıkra hükmünün, bakılmakta olan davada, 536. maddenin birinciden drdncye kadar ki fıkralarından hangisine göre tayin edilecek ceza yönünden uygulanabileceğinin saptanması zorunlu bulunmaktadır.

Her ne kadar maddenin birinci fıkrası, daha sonraki fıkralarda yer alan suŐların maddi oğelerini de içermekte ise de, olayda, sanığa verilebilecek ceza yalnızca ikinci fıkrada gösterilen cezalardan oluŐacađı cihetle, altıncı fıkra yönünden yapılacak incelemenin, koŐulları kesinlikle gerçekleŐtiđinde ceza tayinine esas alınacak ikinci fıkra ile sınırlı tutulmasında yasal zorunluk vardır. Gerçekten, altıncı fıkraya ilişkin inceleme birinci fıkrayı da kapsayacak geniŐlikte tutulacak olursa, verilecek karar, olayda ceza tayini yönünden uygulanması söz konusu olmayan birinci fıkrayı da etkileyecektir. Bu durumun, Anayasa'nın değişik 151. ve 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 27. maddeleri hükümleri ile bađdaŐtırılması kanımızca olanaksızdır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, " ilk inceleme" sonunda verilen karara katılamıyoruz.

ye

ye

ye

Esas Sayısı:1980/68
Karar Sayısı:1981/3

Kenan Terzioğlu

Necdet Darıcıoğlu

İhsan N. Tanyıldız

Üye
Yekta Güngör Özden